

Numărul 10. Oradea-mare 7/19 februarie 1899. Anul XXXV.

Apare duminica. Abonament pe an 8 fl., pe $\frac{1}{2}$ de an 4 fl., pe 3 luni 2 fl. Pentru România pe an 20 lei

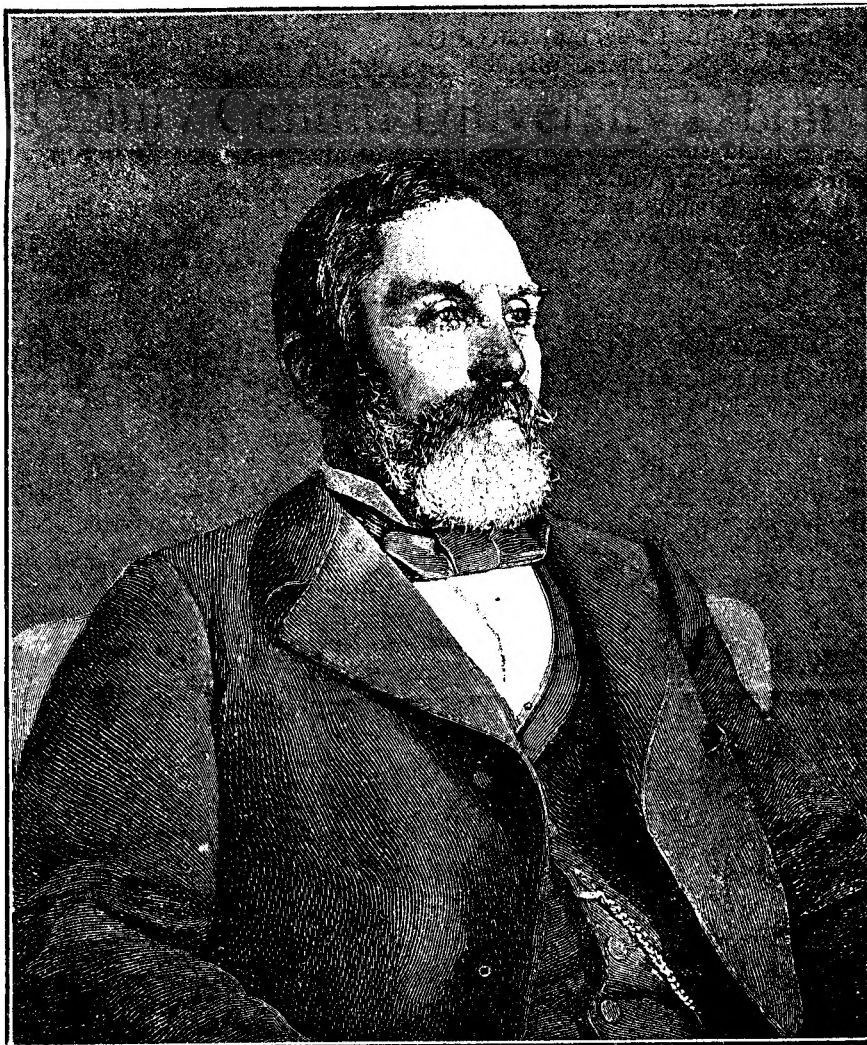
Selamlicul

Am lăsat în urmă, drept încheiere a impresiunilor mele din capitala Turciei, ceea ce este acolo mai frumos și mai strălucit, Selamlicul.

A fi la Constantinopol, și a nu vedea Selamlicul, este a fi la Roma, fără să vezi pe Papa, căci numai la Selamlic ai privilegiul să vezi pe Sultanul.

Selamlicul este cea mai imponentă manifestație a vieții publice turceșei în Constantinopol, care îți pune în vedere strălucirea otomană, reprezentată prin armata sa, aleasă a-nume pentru solemnitatea aceasta și compusă din uniformele cele mai vari și pitorești.

Selamlicul e serbătoarea când Sultanul se duce la moschee. Aceasta se face în fiecare vineri cu pompă mare,

LOUBET, NOUL PRESIDENT AL REPUBLICII FRANCEZE.

care uimește pe oricine. La aceasta paradă ies câteva mii de soldați, de toate armele, mai multe muzici militare; reprezentanții puterilor, ministrii, demnitarii țării și lumea multă de străini și indigeni.

A merge acolo nu poți decât cu recomandare, pe care o capeți de la consulat ori de la minister. Trebuie înseamnă să fii precis, căci dacă vii târziu, nu mai poți străbate prin cordonul militar și nu capeți loc bun. Mai trebuie să ai și un cavas, un fel de servitor de birou în uniformă, care, așezat pe capra trăsorei, te scutește de ori ce neplăceri și-ți asigură intrarea pretotindeni.

Noi ne-am dus cu două ore mai de grabă și deja vedeam publicul adunându-se, o mulțime de trăsuri cu lume

elegantă și o sumedenie de oficeri în uniforme strălucite.

Moscheea unde avea să se țină serbătoarea se află în partea mai nouă a Constantinopolului, pe coasta unui deal, aproape de Yldis-Chiosc, palatul actualului Sultan. Calea pân' acolo îți arată partea cea mai europeană a orașului. Dacă pleci din strada Pera, vezi strada cea mai lungă și mai regulată din Constantinopol, la început cu prăvălii și restauranți mari, având până la un loc și asfalt. Apoi îți atrag luarea aminte casarmele militare, pe marginea platoului, de unde ai o privire minunată asupra Bosforului. Mai apoi treci prin cartierul demnitarilor turci, în fiecare casă câte un pașă; curioși privim fereștile, să vedem vr'o femeie, dar perdelele sunt lăsate 'n jos. Coborâm dealul, ne urcăm pe altul, unde sunt numai grădini, apoi iarăș urcăm și 'n cele din urmă iată pe dealul celalalt moscheea, unde are să se țină serbarea.

Trăsura oprește vis-à-vis de moschee înaintea unei case cu etagi, impresorată de domni și dame, cari așteaptă începutul ceremonialului.

Cavasul, pe care ni l-a dat dl Tache Margarit, presintă recomandăția primită de la dl ministru plenipotențiar Djuvara, oficerului de serviciu, care ne invită sus în etagi. Intrăm în o sală, cu fereștile spre moschee și vedem cu durere c'am sosit târziu, locurile cele mai bune de la fereastă erau ocupate și numai rëndul al treile ne mai sta la dispoziție. N'aveam încărăș, ne aședărăm. Inse cavasul nu se mulțumii, se duse și vini cu oficerul de serviciu care ne conduse în salonul ambasadiorilor, cari de asta-dată nu se presintară oficial, unde erau pușini și astfel puturâm să ne căpētâm locuri escelente, tocmai la fereastă.

Din întēplare aproape toată societatea din giurul nostru eră română, căreia un domn din partea locului îi explică ceremonialul și spunea numele tuturor persoanelor marcante care sosiaș la festivitate; astfel profitând de informașunile aușite, cele vedute ne interesaș și mai mult.

Intr'aceste sosiră trupele, rënd pe rënd, cu câte o musică în cap. Soldașii din toată armata otomană, europeni și asieni, cu niște oficeri în uniforme strălucite, toșii cu fes în cap. Numai călăreșii, cari remaseră jos la vale, formând acolo un cordon, aveăș chipiu. Dinapoia lor sta poporul până sus la deal. Defilarea aceasta a presintat o vedere din cele mai frumoase, ceea ce a făcut ca timpul destul de lung să treacă repede.

Soldașii formară apoi un spalier de la intrarea în curtea moscheei și până sus la Yldis-Chiosc, printre care generali, ministri, prinșii și demnitariș țeriș se plimbaș în ținută marșială, atragēnd atenșiunea tuturor.

De odată apărură câteva căruțe cu nășip, care numai decât fu preserat pe drumul pe care avea să vină Sultanul; lucrătoriș deschiseră șurupurile apeductului și stropiră repede nășipul improșcat, apoi îl greblară frumos neted.

Și iată că se coboriră din deal la vale vr'o patru trășuri închise. Viniăș numai în pas și astfel când trecură alătura de noi se putea vedē destul de bine cine șede în ele. Eraș damele de frunte din haremul Sultanului. Se nștelege că atraseră atenșiunea tuturor. În deosebē se interesaș femeile. De și învēluite cu niște broboade, care nu le destăinuia decât numai sclipirea ochilor, ele păreaș foarte frumoase. În cupeul prim eră mama și soșia Sultanului; în celelalte fetele, apoi

băeșii, cari surideăș drăgălaș. Lângă cupeuri viniăș pe jos aghiotanșii; cei mai interesașii erau aghiotanșii băeșilor, băeșii și aceia, în uniforme de lux.

Trășurile intrară în curtea moscheei, unde opriră; inse nimeni nu se dete jos. Vizitișii numai decât desprinseră caiș, și-i conduseră de acolo, lăsând cupeurile singure, cu femeș și copii cu tot, în grigea aghiotanșilor, cari steteăș de amēndoue laturile.

În momentul acesta veni repede, din direcșia contrară, de cătră oraș a cincea trășură, care intră asemenea în curtea moscheei. Eră o altă fiică a Suitanului, măritată nu de mult, după fiul lui Ghazy-Osman pașă, renumitul apērător al Plevnei. Nicē ea nu se cobori. Caiș ei asemenea furē dușii, dimpreună cu rudă cu tot, numai aghiotanșii remaseră ca pază cupeului.

Apoi își făcură intrarea, în douē șiruri, aghiotanșii generali și mareșalii, în cap cu urieșul seraier Riza-pașă, postându-se drept spalier în curte, începēnd de la poartă și până la treptele moscheei.

Drumul spre poartă se greblează din noș, oficerii trupelor dau semnalul și soldașii se nșirue în rēnduri închiegate cu armele 'n mână. Sunetele de corn anunșă venirea Sultanului, muzicele postate la distanșe încep să cânte imnul nașional, totul apare într'un colorit plin de solenitate și ochii publicului întreg staș pironiș în sus spre deal de unde are să vină Padișahul.

Și nu așteptăm mult. Iată trășura imperială. E deschisă și trasă de doi cai. În ea șede Sultanul Abdul-Hamid și fașă de el, pe ședutul dinainte, Ghazy Osman, viteazul de la Plevna. Un tabloș ce-șii imprimă suvenirē neuitate.

Ochii tuturor sunt țintișii asupra Sultanului, care salută serios în toate părșile. E de statură mijlocie, cam palid, de 55—60 de anș și e îmbrăcat într'o simplă mantă militară sură.

Ghazy Osman, mai bētrân, negru la fașă, pare un atlet.

Intr'aceste trupele presintă armele și strigă în turceșce: „Mulșii anș Padișahul nostru“. Tot publicul izbucneșce în „Urrah!“ Iar noi strigăm în româneșce: „Să trăiască“.

Apoi muzicele încetează și în momentul acela Muezinul din terasa minaretei chiamă pe mahomedanșii la rugăciune.

Și iarăș cântă muzicele, apoi din noș s'aude din terasa minaretei vocea Muezinului. Un spectacol în adevēr frumos și pētrunșetor.

Trășura Sultanului intră în curte și opreșce 'n ușa moscheei. Aghiotanșii, generalișii, ministrișii și demnitarișii o însoșesc pân' acolo. Sultanul se coboră și intră singur singurel în moschee...

Uimișii de priveștea pompoasă care s'a desfășurat înaintea noastră, nicē nu observărăm când ușa laterală a salonului s'a deschis; vedūrăm numai că servitorișii curșii oferiasș tuturorora cafea neagră și ceaiș.

Cavasul nostru inse nu se mulțumii cu atâta ospitalitate, ci veni cu un oficer de serviciu care ne poșii pe amēndoi la bufetul curșii în grădină.

Acolo gășirăm o societate distinsă, de domni și dame, care la o masă încercată cu mănăcări și beuturi, în umbra unui pavilion ascuns între plante și flori exotice, petrecea vesel; pe când alșii în diverse grupe, împărșite pe la mesele resfirate în parc, sorbiaș nectarul aromatic și fumaș niște țigarete delicioase. Servitorișii erau neobosișii întru a oferii tuturorora, ceea ce poștia fiecare. Noi gustărăm câteva poame orientale și

beurăm câte un păhar de șampanie în sănătatea ospitalului Sultan.

Voind să ieșim, servitorii de la ușe ne-au mai oferit tuturora, drept suvenir, câte o legătură de țigarete turcești, cu vigneta „Palais imperial ottoman“.

Pe când ne rentoarșerăm în salonul de unde priviserăm parada, Sultanul ieșise din moschee și armata defilă înaintea lui.

Conform obiceiului, Sultanul avea la dispoziție pentru rentoarcere la Yldis-Chiosc două trăsuri și trei cai. El alege trăsura cea mai mică, urcă în aceea singur și mână ênsuș caii, fără măcar să aibă vizitiu dina-poia lui.

Generalii și demnitarii o luară fugind lângă el și după trăsura, până când cea dispărû.

Atunci se înhamară caii și la cupeurile femeilor din harem și porniră și ele, dimpreună cu tot publicul, care — în frunte cu trupele de soldați — umpluse stradele, atragând, în deosebii prin multele musici, curioșitatea poporațiunii...

Splendida paradă militară ne imprimă suvenirul cea mai plăcută. A fost o serbare în adevăr orientală; cu pompa, luxul și strălucirea proprie popoarelor de acolo.

Și când ni se spunea, că funcționarii statului, ba chiar acești soldați de paradă, nu ș-au primit lefurile de trei luni de zile, starea imperiului otoman ni se înfășoșă ca și a unui individ care se cocoșează fudul în niște haine strălucite, câtă vreme stomacu-i e gol și n'are ce mânca...

După miadădii la patru eșirăm la plimbare cu trăsura la Apele-dulci. Mai frumos nici n'am fi putut încheia petrecerea noastră la Constantinopol.

Apele-dulci se află la marginea extremă a Cornului-de-aur, unde lumea elegantă iese cu trăsura ori cu luntrea. Mai interesantă este inșe partia cu trăsura, căci ai privilegiul să veđi defilând sute și sute de trăsuri cu tot ce are capitala Turciei mai distins.

Eșind din oraș, calea pân' acolo ține cam jumătate de oră, după care ne coborim la vale, unde la marginea riului ce se varsă în Cornul-de-aur, se resfață chioscul de vară al Sultanului și dincolo de apă cochetează dintre arborii locul de petrecere numit Apele-dulci.

Tabloul ce ni se înfășoșează în giur de noi este unic în toată Europa. Orientul și apusul au aice întrevedere. Un amestec de fesuri și de pălării nalte; de costume turcești și europene; de dame cu bărbați în trăsuri deschise și de femei din harem, în cupeuri închise.

În deosebii acestea atrag curioșitatea tuturora. Sânt multe, foarte multe și frumoase. Nici ele nu se prea ascund, ba une ori par că și aruncă câte o privire galeșă. Se vede că și la Constantinopol începe să pătrundă — civilizația.

Defilarea și revista aceasta ține până sara, căci publicul tot vine și se duce și astfel la tot momentul se ofere o vedere nouă și vecinic interesantă.

La șapte ore când ne-am întors spre oraș, mulțimea de trăsuri care urcă dealul pe calea serpentină, înfășoșă o panoramă foarte romantică.

Sus la deal câteva trăsuri cu femei din harem opriră și întorcându-se spre publicul care venia n' față, ținea popas, mai privind încă odată lumea și mai lăsând să fie veđute și ele.

*

În ziua următoare ne luarăm remas bun de la cunoscuții nostri și după petrecere de opt zile în Constantinopol, imbarcarăm spre București și de acolo plecarăm acasă.

IOSIF VULCAN.

U r s i t ă .

*Pe o ramură 'nverđită,
Stai, plăpânde doue flori;
Doue gemene frumoase,
Doue palide surori.*

*S'atî născut dintr'o tulpină,
Amêndoue 'ntr'un minut,
Le-a 'ncăldit acelaș soare,
Đi cu đî pân' atî crescute.*

*Le-a udat aceeași ploae,
Desmêrdat acelaș cânt,
Admirat acelaș oameni,
Legănat acelaș vânt.*

*Într'o đî, voința soartei
Traiul lor l-a despărțit:
Una, smulsă fără milă,
Într'un bal s'a veștejit.*

*Iar a doua, stingherită,
S'a mai legănat în vânt,
Pân' atî smuls-o și pe dênșă,
Ca s'o pună p'un mormânt.*

*Cum le-a fost ursita: Una
Moare într'un bal bogat;
Alta p'un mormânt, departe,
Într'un cimitir uitat.*

*... Și-atî veđut lumina đilei
Amêndoue 'ntr'un minut,
Le-a 'ncăldit acelaș soare,
Đi cu đî, pân' atî crescute.*

*Le-a udat aceeași ploae,
Desmêrdat acelaș cânt,
Admirat acelaș oameni
Legănat acelaș vânt.*

RADU D. ROSETTI.

*

Ofticoasa.

— Stări sufletești. —

Navea decât 15 ani.

Eră micuță, plăpândă, linfatică, nervoasă, capricioasă, plictisită de tot și de toate și pe de asupra mândră ca o regină.

Avea părul blond, puțin creț, în față pieptenat în două coțli, fruntea albă, sprâncenile subțiri, negre și ochi de un albastru ca azurul cerului, nasul fin, obraji puțin paliți și buzele veșnic roșii și umede. Cea mai ușoară adiere de vânt îi făcea reu; se suferă iute și de multe ori de necaz începea să plângă.

Eră nespuse de rea cu frații ei mai mici dacă se jucau mai sgomotos în casă și o întrerupeau de la cecit. — Fugea de lume și ședea mai mult în odaia din fund unde rămânea ore întregi cu ochii pironiți în tavan, sau cetind vre-un roman de la „Universu“. Avea momente când se plictisă și tot ce o incongiură îi făcea reu; atunci fugea în fundul grădinei, s'ascundea sub o boltă de viță anemică ca și dânsa, care de ani nu mai făcea struguri, cu foile prăfuite și galbejite ca și obrajii Elenei. Acolo pe lavița așternută cu o veșniță veche de țară Elena se întindea și visă deșteaptă.

Atunci își făuria în creeri felurite romane a căror eroină principală eră ea, își inchipuia că este o doamnă tineră, bogată și frumoasă din înalta societate a Bucureștilor și că are la dispoziția sa cai, trăsuri, că dă serate prietenelor, supeuri, că voiajează în țări calde, alături de el, un necunoscut, înșghebat numai în mintea ei, frumos ca un heruvim, ale cărui cuvinte erău pentru dânsa ca o musică duioasă. Și mergea cu aceste fantasii așa de departe și atât o copleșiau, că de multe ori, le credea aievea. Ajunseseră să-și formeze din aceste alucinațiuni o petrecere plăcută care o susțrăgea de realitatea care o apăsă sau și-o făcea să trăiască într-o lume abstractă, fericită... lume presu-pusă, și încolțită în creerul ei slăbit din cauza anemiei. Pe drum chiar de multe ori avea aceste vise, cu variații multiple, noian confus, nerealisabil dar care o făcea să fie fericită.

Tinca, mama Elenei, o femeie ca de 40 ani, slăbită din cauza suferințelor casei și a traiului greu, istovită din pricina copiilor și neajunsului de cele trebuincioase, dacă vedea că Elena întârziă prea mult în grădină și se făcea sară, se ducea s'o caute. — O găsiă sub boltă, trântită pe lavița cu mâinile sub cap, privind în înfinita boltă albastră și sorbind cu voluptate ultimele raze ale unui soare roșu ce se pierdea încet după colțul streșinei. O, ea visă că trăește într-o țară caldă, cu flori veșnic drăguțe, înflorite și îmbătătoare de mirosuri.

Când Tinca o zăria pierdută printre frunzele viței atât de galbene, ca obrajii ei plăpânți și îi strigă: „Eleno, dar tu nu vești mamă, că n'serează și o să rēcești aici?“... ea atunci se reculegea, se treziă din vis și se uită cu ochi mari, speriați la măsă. Își simția spatele rece, membrele amorțite, capul greu, și încet, ajutată de Tinca, se dădea jos de pe lavița și se ducea în casă. Cât de mult suferiă, când din visurile ei nebune se pomeniă în mijlocul fraților și surorilor ei mai mici, lângă părinții ei, în odaia lor mică și întunecoasă cu tavanul jos, de par că sta să-și cașă în cap, să o înăbușească; atunci o apucă desgust îngrozitor de tot ceea ce trebuia să iubească, ură pe tatăl ei care o aruncase într-o lume netrebnică, pe ea, un

suflet distins, sortit ca să trăiască în alte condițiuni, și să fie stăpână pe o avere mare, care să-și permită a apare într'un cadru strălucit de fericire.

Dar privirile i se opriău pe lampa veche, crăpată, cu sticla afumată, pusă într'un borcan pentru ca să poată rezistă mesei schiloade care se hițfue la cea mai mică mișcare.

În mijlocul casei pe o masă de brad învelită cu o pânză albă, erău înșirați în neregulă mai mulți codri de pâne, și șapte farfuri, fiecare cu altfel de desen, dintre care trei mai bune, una pentru Ghiță, tatăl Elenei, alta pentru Tinca și a treilea pentru Elena. În mijlocul mesei, în două farfuri mai mari fumegă niște varză și cartofi cu carne. Cum erău palatele și mesele visate de ea și cum eră casa și masa lor... Petru Elena, Tinca făcea de regulă ceva mai deosebit: o supă de puț, vre un ou doue, puțin lapte și o bucată de franzelă. Ghiță se uită la dânsa cum mănca bucate deosebite de ale lui și dădea din cap.

— „Uite fă! noi măncam varză cu carne și pâne neagră și slavă Domnului că sântem de o mie de ori mai sănătoși decât tine, scofalceto... Vai de tine! vai de tine!“

Tinca se uită în ochii lui și se căsniă să schimbe vorba.

Dintre toți ai casei, Elena, pe Ghiță nu-l putea suferi mai mult, pentru că eră prea simplu și nu șciea cum să se poarte cu dânsa. Și o costă mult c'avea nenorocirea să fi fată de dogar, ba chiar îi eră rușine să iasă cu tatăl ei undeva.

La școala secundară unde învăță încă, căci Tinca avea de gând să o facă profesoară, n'a spus la nici una din cologe că tatăl ei este dogar.

Cum? să afle la școală că este fata lui Ghiță dogaru? Dar nu i-ar mai fi călcat nici odată piciorul p'acolo și ar fi intrat în pământ de rușine.

Învăță la Externul Secundar nr. 2 din cauză că acolo nu eră nici o fată din împregiurimile unde ședea ea, și n'o cunoșcea nimeni. Preferă să facă 45 minute până la școală în fiecare zi — dejunul îl luă acolo — numai să fie cât mai departe de casă, să nu șcie nimeni a cui fiică este și în ce cociobă dărimată și prăpădită stătea, fără altă mobilă decât trei paluri mari, un dulap, câteva scaune aproape schiloade, o oglindă crăpată și două icoane de lemn, afumate. Pe când la prietenele ei, la cari se ducea de multe ori — fata cutărui șef de birou, fata cutărui boier, sau cutărui negustor mare — a văduț un lux destul de bogat, case cu doue etaje, servitori și câte altele.

De multe ori suferiă cumplit că sărăcia o apăsă reu de tot.

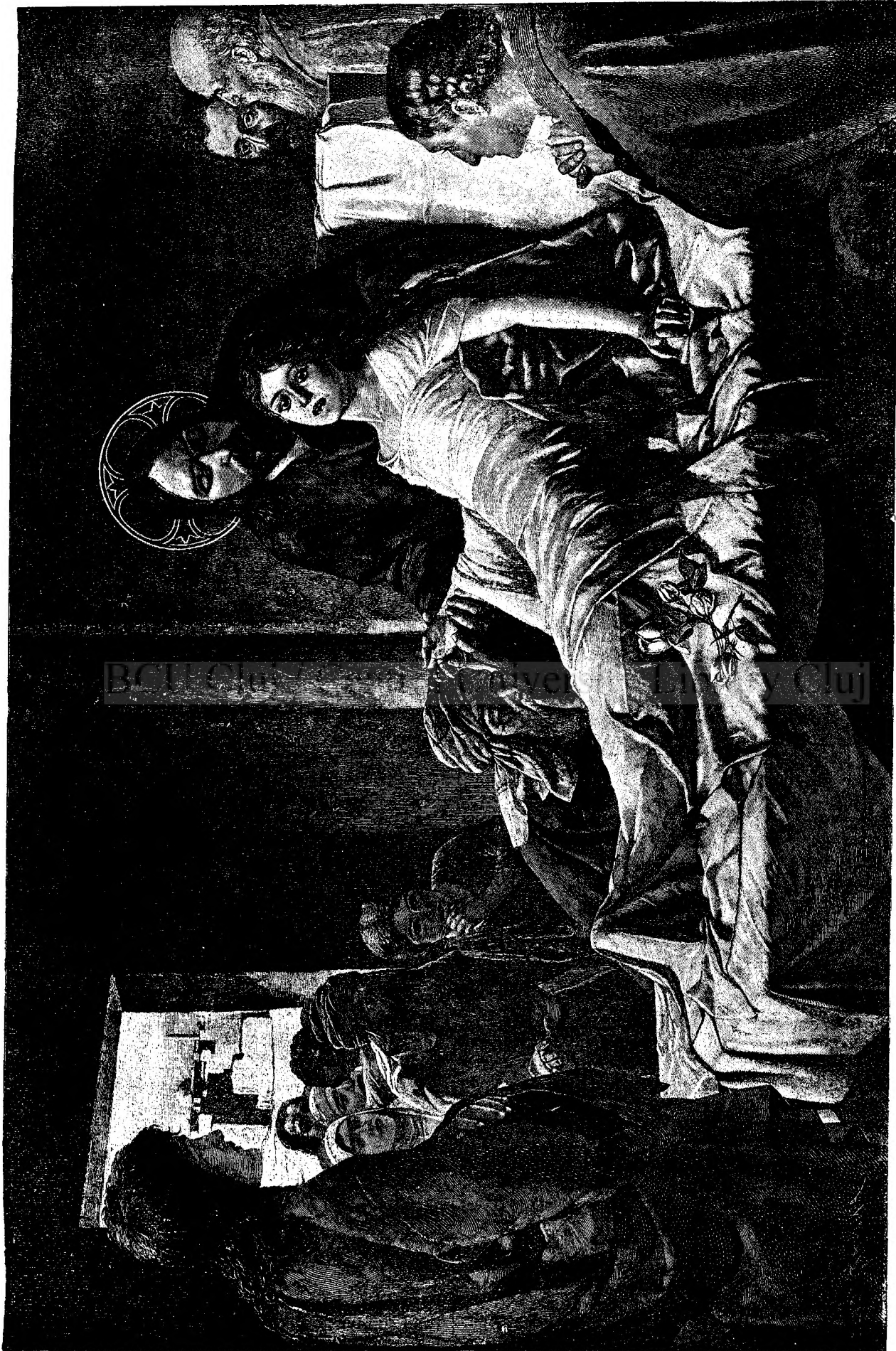
Odată, nu știu cum s'a întâmplat, că o colegă a ei — fata unui moșier — trecând pe dinaintea casei unde ședea, a văduț-o la poartă. Elena când a zărit-o, a vrut să se ascundă, dar eră târziu căci prietena care lipsise, fiind la moșie câteva zile, cum nu o vădușe de mult, veselă că o întâlnește veni spre dânsa.

— „A!... Georgescu!... Dar ce faci, soro?“ — O îmbrățișă și o sărută pe amândoi obraji. — „Aicea stai tu?“ Elena roșie de rușine găsi imediat mijlocul să scape din incurcătură?

— A, nu dragă... aici șade spălătoreasa noastră; uite-o, femeia de colo — și arătă pe măsă care întindea niște rufe în fundul curții — i-am adus batiștele mele.

— Dar tu unde stai?

— Uite, pe strada asta, casele celea din față. —

ISUS ÎN VIE PE FATA LUI I AIR.

Și arată prietenei o păreche de case mari foarte frumoase: — Te-aș invita la mine, dar e deranjat din cauză că ventură servitorii: mâne e ziua nașcerii tatei*. Și vădend că prietena se grăbește, țise repede: Da dacă vrei... putem să mergem.

— A, nu... lasă, altă dată — și-au luat remas bun, s'au sărutat, dar *altă dată* n'a mai sosit.

Ce supliciū erá pentru dēnsa, la sfērsitul vacanțelor, când auđia colegile cā-o sǎ se ducǎ, care în strǎinētatē, care la Slānic, Pucioasa, sau la Cǎlimenești. Ele vorbiaū de plǎcerile nesfērsite de la bǎi, de locurile incāntătoare pe unde aveau sǎ facǎ excursiuni. . . de toate în fine carī dau sensații și transportǎ sufletul în idealuri necunoscute.

Elena ascultǎ toate conservațiile astea cu inimǎ strīnsǎ de durere și se forțǎ pe cǎt îi permitea constituția ei debilǎ și nervoasǎ — sǎ zímbeascǎ, sǎ-și dea chiar pǎrerea despre acele locuri nevēdute vreodată, ghicite numai, carī trebuiau sǎ fie de o frumusețe fermecătoare. Spunea și ea cǎ o sǎ se ducǎ mai înlēy la moșii, cǎ poate sǎ dea o raitǎ pe la Carlsbad, Reihenhall și dacǎ o avē timp chiar și pe la Ostende. Cānd spunea vorbele astea, sǎ forțǎ sǎ-și dea aerul de fata bogatǎ ca sǎ nu se cunoascǎ cǎ spunea neadevēruri. Cum ajungea înse acasǎ, se ducea iar în fundul grǎdinei, singurul loc care erá mai distins din tot ce o incongiurǎ acasǎ și acolo singurǎ, nezǎritǎ de nimeni, dǎdea curs liber lacrǎmilor carī o înecaū, își mușcǎ buzele de ciudǎ cǎ erǎ fata unui om sǎrac și cǎ nu putea sǎ se ducǎ și ea acolo unde se duceau colegile ei. Stǎtea mult, mult de tot pānǎ ce visele o luaū iar în vērtejul lor, o țaraū departe, o făceau sǎ aiureze, sǎ se creadǎ iar cu avere, cu avere mare, cu care eclipsǎ pe toate prietenele ei carī se vor duce la bǎi, sǎ petreacǎ fericit în mijlocul indestulǎrii și al luxului.

Tinca o gǎsiǎ cu lacrǎmile pe obraz și cu mǎnile reci ca gheața.

„Eleno, înțelege odatǎ, cǎ ai sǎ rēcești; te-am și uitat de cānd ai venit aici. Tata-teū a întrebat de tine de vre-o trei ori de cānd ești aici“. Dar ei cānd îi pomeniǎ de tatăl seū, se îngrozǎ și colțul buzelor și se strimbǎ în semn de desgust.

(Va urmǎ.)

GRIGORE MǎRUNȚEAN.

Tăiatul roselor. La tăiatul roselor sūnt de observat trei condițiuni principale dintre carī fiecare este de o importanță deosebitǎ. Prima este ca planta sǎ fie astfel tractatǎ ca sǎ se obție o formǎ care sǎ placǎ ochiului și care în același timp sǎ fie avantațioasǎ pentru dezvoltarea inflorescenței, a doua de a obținē cǎt se poate mai multe flori și a treia de a menținē planta în deplinǎ sǎnētatē și putere. O regulǎ generalǎ pentru tăiatul roselor este, cu cǎt o plantǎ lǎstǎrește mai mult, cu atāt trebuie scos mai mult lǎstariū tăiați, acei carī remǎn trebuie puțin scuturați. La plantele slabe muguriū cei mai de jos dau florile cele mai frumoase, de aceea trebuie scos tăiați scurt acești lǎstari. Voește cineva sǎ obție o cantitate mare de flori, atuncī lemnul de varǎ trebuie scos afarǎ, mergēnd adesea ori pānǎ la lemnul de primǎvarǎ. Aceasta înse trebuie făcutǎ cu precauțiune, cǎci altminteri se pot pierde cele mai frumoase flori.

Natural.

*S'au iubit. Iubire blāndǎ
Le curgea fierbinte 'n vine.
Și suflarea suriđēndǎ
De pe dornica lor buzǎ
Erǎ mama Doinei line.*

*Un covor de flori cerșeșce
Fericirea sǎ cuprindǎ
Urma lor. Și se bocēșce
Rīul alb, cānd nu le poate
Desmierdǎ fața 'n oglindǎ.*

*Se iubesc și-acum. El cāntǎ
Dragostea pe-o lirǎ veche.
Ea în pēru-i rose 'nplāntǎ.
El plāteșce în sǎruturi:
Toatǎ floarea o pǎreche.*

I. MAIOR.

Alphonse Daudet.

Aventurile lui Tartarin din Tarascon

Traducere din limba francezǎ de Lia Mǎgura.

(Urmare.)

Episodul al douieca.

La turci.

VII

*Istoria unui omnibus, a unei maure și a unor mǎtāniri
de flori de iasomie.*

Aceastǎ intēmplare ar fi putut descurajǎ foarte bine pe unii; dar oameni de teapa lui Tartarin nu se lasǎ a fi așǎ doborāți.

„Leii sūnt la Sud“ se gāndi eroul — ei bine, voi merge la Sud.

Și îndatǎ ce înghiți ultima imbucăturǎ, se sculǎ, mulțumi gazdei, sǎrutǎ fǎrǎ nici o fricǎ pe bētrāna, vērsǎ o ultimǎ lacrimǎ pentru sērmanul Negriciosul și se țnapoiǎ repede în Algeria cu intenția a-și face îndatǎ legătura și sǎ plece în aceeaș țiri spre Sud.

Din nenorocire strada cea mare din Mustafa pǎrea cǎ se lungise de ieri. Erǎ un soare și un praf! Și cortul erǎ de o greutate! Tartarin nu avū curagiul sǎ meargǎ pe jos pānǎ în oraș, făcū semn întēiului omnibus care trecea și se urcǎ.

Ah, sērmane Tartarin din Tarascon! Ar fi fost mai bine pentru renumele seū, pentru gloria sa, sǎ nu se fi urcat în acest car și sǎ-și fi urmat drumul pe jos. Chiar cu pericolul de a cǎdē asfixiat de cǎldura atmosferei, de greutatea cortului și a pușcelor.

Cānd se urcǎ Tartarin, omnibusul erǎ plin. În fund, un vicar din Algeria, citiǎ dintr'un ceaslov. În fața un negustor maur tiner, fumǎ țigări groase. Apoi un matelot maltez și patru sau cinci maure înfășurate

în pânze albe și la cari nu se puteau vedea decât ochii. Aceste dame fuseseră la cimitirul Abd-el Kader, unde-și făcuseră îndeletnicirile religioase; dar se părea că această vizită funebră nu le prea întristase. Se aușeau rîdînd și flecărînd sub mășcile lor, ronțînd la prăjituri.

Luî Tartarin i se părû că ele îl priviau mereu. Mai cu seamă una, acea care ședea în fața lui, pironise ochii la el și nu-î mai luă tot drumul. Cu toate că dama eră voalată, vioiciunea ochilor ei negri măriți încă prin vapseaua dimpregiurului lor, o mână fină și frumoasă și brațele încărcate cu brățări de aur și cari se vedeau din când în când printre pânze; apoi sunele vocii, mișcările grațioase aproape copilărești ale capului, spuneau că dedesupt se ascunde ceva tiner, frumos, adorabil... Sërmanul Tartarin nu șcicia cum să scape. Desmierdările mute ale acestor ochi negri orientali îl turburau, îl neliniștiau, îl făceau să moară; aci îi eră cald, aci frig... Și ca să fie pe deplin, se mai amestecă și pantoful damei. Pe cismele sale groase de vênătoare, simșcia alergând acest partafior, viu și iute ca un șoricel roșu... Ce să facă? Să răspundă la privirile și la apăsările astea? Da, dar urmările?... O intrigă de amor în Orient e ceva teribil!.. Și cu imaginația sa romantică și meridională, bravul tarasconez se vedea deja cădut pe mâinile enuchilor, decapitat, poate mai reu încă, alături cu capul într'un sac de piele și rostogolindu-se în mare. Aceasta îl mai răci puțin... Pantofiorul continuă plimbarea așteptând, și ochii din fața lui se deschideau mari de tot spre el ca două flacări de catifea neagră, cari păreau că ȳic: „Culege-ne!“..

Omnibusul se oprî. Ajunsese pe piața teatrului, la intrarea străzii Bab-Azun. Maurele se scoborîră una câte una, împiedecându-se în șalvarî și strîngend cu o sêlbătăcie grațioasă învêlitoarele lor. Vecina lui Tartarin se sculă cea din urmă și sculându-se trecu cu obrazul așă de aproape de al eroului că îl atinse cu respirația, un adevêrat buchet de tinerețe, iasomie, mose și prăjituri.

Tarasconezul nu mai putu resistă. Îmbêtat de amor și gata la toate, se repeđi în urma ei... La sgomotul pașilor lui greoi, maura întoarse capul, puse un deget pe mască ca pentru a ȳice: „St!“ și îi aruucă repede cu mîna cealaltă niște mătănii de flori de iasomie. Tartarin se aplecă să le ridice; dar fiind că eroul nostru eră cam greu și încărcat cu arme, operațiunea fu destul de lungă...

Când se ridică, cu mătăniile pe inimă, maura dispăruse.

VIII

Lei ai Atlasului, dormiți!

Lei ai Atlasului, dormiți! Dormiți liniștiți în fundul visuinilor voastre, între aloes și cactus sêlbatec... Înainte de câteva ȳile Tartarin din Tarascon nu ve va omori. Deocamdată toată muniția de rêsboi — farmacia, cortul, conservele — se odihnesc bine împachetate, într'un colț al camerei nr. 36, la Hotel de Europa.

Dormiți fără frică, lei mari galbeni! Tarasconezul își caută maura. De când cu istoria din omnibus, nenorocitului i se pare că simte mereu, pe piciorul lui mare de vênător, alergăturile șoricelului roșiu; și vênțul mării atingendui buzele îi aduce întotdeauna — ori și ce ar face — un amoros miros de prăjiturî și de anason.

Trebuie să-și găsească maura!

Dar asta nu e lucru ușor. Să găsești într'un oraș de o sută de miî de suflete, o persoană, la care nu cunoști decât respirația, pantofii și culoarea ochilor. Numaî un tarasconez îndrăgostit din cale afară, e în stare a încercă o astfel de aventură.

Grozăvenia e că sub mășcile lor albe, toate maurele se aseamănă. Apoi cucoanele astea nu se plimbă mai nici odată, și când vreî să le veđi, trebuie să te urci în orașul de sus, orașul arăbesc, adică al turcilor.

O adevêrată gazdă de hoți, acest oraș de sus. Ulicioare mici întunecoase, foarte înguste, între doue rënduri de case misterioase, al căror acoperiș se împreună și formează un tunel. Uși joase, ferestre mici de tot, tăcute, triste, cu grătii. Apoi, la dreapta și la stînga o mulțime de gherete întunecoase, unde turcii sêlbateci cu capete de pirați — ochi albi și dinți sclipitori — fumează din pipe lungi și-și vorbesc șoptind, par că ar făuri planuri urite...

Am minți dacă am spune că Tartarin al nostru trecea fără să-î pese, prin această cetate infricoșătoare. Din potrivă, eră foarte mișcat. Trecend printr'aceste strădulețe întunecoase, unde pântecel se ocupă toată lărgimea, bravul om înaintă cu cea mai mare luare aminte, ochiul țintit, degetele pe cocoșul unui revolver. Întocmai ca în Tarascon când mergea la club. În fiecare moment se așteptă a căpêta în spate o rostogoleală de eunuchi și ianiceri, dar dorința de a-ș revedea dama, îi dădea un curagiu și o putere de uriaș.

Timp de opt ȳile, curagiosul Tartarin nu părăsi orașul de sus. Aci îl vedea așteptând în picioare înaintea băilor maure, pândind ciasul când aceste dame ies în bandă, tremurând și mirosind a bae. Aci îl găsea ședend înaintea ușei moșeelor, asudând și gâfâind spre a-ș scoate cismele lui mari, înainte de a intră în sanctuariu...

Câte odată, se înapoia pe inserate, întristat că nu găsise nimic nici la băi și nici la moșee. Tarasconezul trecend pe dinaintea caselor maure, aușcia cantece monotone, sunete înăbușite de gitară, duruituri de tambure și risete încete de femeî. Aceste îl făceau să-î bată inima.

„Poate că e aci!“ își ȳicea el.

Dacă strada eră deșartă, se aproia atunci de una din aceste case, ridică ciocanul cel greu de la ușe și bătea încet... Cantecele și risetele încetau de-odată. Nu se mai aușcia în dosul paretelui decât niște șoapte nedeslușite, ca într'un cuib adormit.

„ȳine-te bine!“ se gândia eroul „o să mi se întempe ceva!“

Cea ce i se întemplă mai des eră o oală mare cu apă rece pe cap, sau coji de portocale și de smochine de Barbaria. Nici odată altceva mai reu...

Lei ai Atlasului, dormiți!

(Va urmă.)

Roșeața mânilor desnădăjduesce o mulțime de femeî. Iată câteva mijloace ca să se înlătore acest inconvenient: Să se frece în toate diminețile cu lămâie, amestecați în părți egale, un gălbenuș de ou, apoi de țărițe și glicerină, și frecați mâinile de mai multe ori pe ȳi. Amestecați săpun prăfuit cu unt de migdale dulci și apă de Colonia, muiati o păreche de mănui vechi pe cari să le țineți mai multe nopți de-a rëndul, în timpul somnului.

SALON.

Discursul dluī dr. G. Vuia

rostit la plecarea din Arad a în. Pr. SSale nou-alesului mitropolit Ioan Meșianu, la 6 martie n. 1899.

I. P. S. dle arhiepiscop și mitropolit,

Inteligența română din Arad, fără deosebire de confesiune se prezintă înaintea I. P. S. Tale, ca prin palidul meu grai, să-și exprime sentimentele, ce o cuprind în acest moment, de o însemnătate istorică, în viața noastră publică.

În timp de aproape un $\frac{1}{4}$ de veac, în care I. P. S. Ta, ca episcopul nostru ai ocupat aceasta reședință, noi inteligența română de aici, nu odată avut-am fericirea, să-Ți aducem omagiile noastre, să-Ți urăm în zile bune ca în zile rele, sănătate și tărie, fiind totdeauna cu vedită cordialitate primiți. Îuse nici odată ca acum, prilejul de a ne prezenta n'a avut caracterul duioșiei, cum îl are astăzi, când fiii sufletești se despart de părintele ocrotitor și mângâietor.

I. P. Sfințite! Din voința bisericeii vie a clerului și a poporului român ortodox din Ungaria și Transilvania, Ai fost ridicat, și din prea înalta grație Majestetică confirmat la suprema demnitate, ce un muritor o poate ajunge în viața noastră publică națională. Ai atins culmea piramidei, care după clasică asemănare a unui distins bărbat al neamului și credincios fiu al bisericeii, își are temelie în popor până la cea mai ascunsă colbă, cuprindând în corpul său, ce spre cer se ridică, toate elementele și păturile societății noastre.

Că tocmai al nostru episcop a fost învrednicit de acest loc înalt, nu ne putem ascunde mândria, ceea ce de altcum, noue Arădanilor ne servește și de oarecare mângâiere în momentul despărțirii.

Duioșia despărțirii de o parte, mândria distingerii de altă parte, apoi îngrijorarea pentru golul ce rămâne: iată amestecul simțirilor noastre în această oră. Dar în sfârșit destinul ne comandă și noue nu ne rămâne, decât supunându-ne să urăm celui ce ne părăsește, ca plecarea să fie într'un cîș bun, eias fericit. Dee cerul, ca I. P. S. Ta trecut de la o turmă mai mică la cea mare, să ai fericirea, ca înțelegând glasul ei, în acelaș timp înțeles de densa să fii. Să fii acel fericit arhitect, sub a cărui povățuire cei ce vor lucra la conservarea zidirei autonomiei noastre bisericești, să nu se serve decât de cementul moralei evanghelice, ca astfel zidirea subrețită de vremuri neprielnice să o vedem compact consolidată, ca nici un vifor să nu o poată derimă.

Iar cât pentru noi cei ce facem parte din diecesa acum văduvită, cuprinși de o legitimă îngrijire pentru viitor, cu supunere fiască Te rugăm, să nu ne uii și mai vartos să-Ți reamintești câte odată că în decursul păstoririi în mijlocul nostru ca episcop, în deosebite epoce, atunci când ca bun păstor, sufletul Ți-ai pus pentru turmă, noi turma credincioasă lăsând la o parte slăbiciunile omenești și neînțelegerile dintre noi, cu însuflețire și devotament ne-am grupat pe lângă

păstor, dând dovești că în timpuri grele păstor și turmă una sînt!

Această însuflețire noi Arădanii am moștenit-o de la înaintașii noștri: Nicoreșcii, Cichindealii, Rațeșcii, Popeșcii, Popoviceșcii, Arcoșii cari au muncit din greu adunând peatră lângă peatră până a pute zidi pe ruinele unei bisericeii străine de neamul nostru, biserica românească. La această însuflețire Te rugăm să conțezi și ca mitropolitul nostru, de câte-orți glasul Teu păstoresc coarda inimii ne-o va atinge.

În sfârșit îți urăm I. P. Sfințite, ca Dzeul părinților noștri să-Ți deie zile multe și senine; brațul care va purtă toiagul mitropolitan, să fie un braț plin de putere; capul care va purtă mitra arhiepiscopoească, să fie încă mulți ani un cap luminat, ca dintru înălțimea piramidei autonomiei noastre, ochind toate neajunsurile poporului românesc, să îmbrățișezi cu inimă caldă interesele lui vitale, cărmuind biserica vie cu demnitate și cu șanse fericite într'un mulți ani!

Concertul din Lugos.

— La 4 martie n. an. c. —

Cine n'a aușit corul lui Vidu, n'are să se laude că a fost cândva mișcat în toată puterea cuvântului de musica românească, căci însuflețire adevărată numai Vidu prin corul lui poate produce. Și ce e mai interesant: și sumedenia de străini participanți, cu educație străină de firea românului, ai văduț-o însuflețită și cuprinsă d'o admirare, de respect și de simpatie față de produsele spirituale de musică ale românului. Vidu și-a dovedit de repeșite orți capacitatea pe terenul musicii naționale și dacă ar avé românii destulă putere morală d'a se validată, a bună seamă că i-ar da lui Vidu ocașunea d'a ridică cu deplin succes musica noastră populară la locul de unde ar pute cureră toată lumea musicală. Astăzi își toceșce puterile și ziua în oficiu cu școlarii și sara cu corul, încât pentru studiū și compoșii nu-i rămâne decât să răpească timpul repausului de noapte, în contul sănătății, de aceea și vedem că de un timp încoaci nu produce decât maximum 2—3 compoșii pe an. Unica mângâiere o avem, că producțiile lui sînt răpitoare.

Concertul din vorbă s'a început la 8 $\frac{1}{2}$, sara cu o serenadă de Vidu pentru cor de bărbați, cu acompaniament de pian, Andalusă. Andalusese sînt cele mai laudate Spaniole, și Vidu din Banat le trimite o serenadă plină de simțiment, de grație și d'un caracter expresiv, peste țeri și mări, drept recunoșcință că din vița lor a odrăslit Traian, împăratul apusei mării strămoșești.

Al 2-lea punct din programul concertului a fost din Verdi: „Trovatore“, corul călugărițelor din actul al 2-lea și din actul al 4-lea: „Miserere“. Pe cât de mișcătoare sînt scenele descrise în actele cîntate, pe atât de nimerit au fost predate. Pe eroina Leonora apredat-o în solo sopran dșoara E. Mitariu. Dniaei are o voce puternică, de un timbru admirabil plus școala lui Vidu. A cîntat cu o pricepere și simțiment de artistă și nu de diletantă. Dl dr. Floreșcu a cîntat pe eroul, în solo tenor, pe care a predatu-l cu o putere și rutină de adevărată artă. Aplaușele prelungite, ce le-au primit dlor, ar fi umplut de invidie și pe cei mai renumiți trubadurii și primadone. Eū, realistul de mine, m'am ales cu un plus la pessimismul, de care-s infiltrat, văduț că prestațiunile

pessimismul de care-s infiltrat, vădend că prestațiunile altora se răsplătesc atât de repede și de boereșce, pe când prestațiunea mea de raportor (de și de ocazie) n'are să-și mai vadă visul cu ochii. Așă e lumea : dă mult celui ce mult are. Tocmai pentru aceea li-s d'ajuns laudele primite în concert și de la mine nu mai aștepte, căci am să trec peste celelalte puncte : „Imn de înărire“ și „Stejarul și cornul“. Cel dintăi e compoziția lui Flechtenmacher, cel mai poporal compositor al Moldovenilor. El a lăsat românilor sumedenie de melodii care de care mai frumoase și mai româneșci. A și fost răsplătit româneșce, căci nu de mult a murit — nu se șcie precis : de bătrânețe, ori de năcasuri, — dar în miserie. Corul a executat piesa însuflețitor, noroc că n'a știut perirea creatorului ei.

Penultimul punct : „Stejarul și cornul“ e de Mucicescu, care a deșteptat între noi gustul pentru ce e al nostru. Pentru meritele i a fost chemat în capitală, durere că nu în a românilor, ci în Petersburg la ruși. Piesa e foarte frumoasă și ca text și ca musică și vrea să producă în noi vitejie, care la români se interpretează așă foc de pae.

Ultimul punct din program și ultima compoziție a lui Vidu a fost : „Răsunetul Ardealului“. Ca text piesa ne caracterizează de minune prin comparație situația : exploatați de străini. Doina, pe care a cântat-o solo dșoara Danciū cu atăta duioșie, este un memento pentru noi :

Codrule, ce te mândreșci,
Că așă de tiner ești ?
Astăđi, mâne cine șcie.
Codru-i fi o-i fi pustie.
Și părăele de dor
N'or mai plănge versul lor,
Și 'n vâlcele pustiite,
Plănge-or merle părăsite.
Munților, ce ve faliți,
Că din aur vi-s croiți ;
Astăđi, mâne cine șcie :
Nu-ți fi și voi sărăcie !

Pustie ori sărăcie, tot un drac ; numai că ți-a cobit-o și ție, Vidule ! Pe lângă toată frumseța și drăgălășia compozițiilor tale, n'o s'o duci mai bine decât un Flechtenmacher. Dovadă că din munca ta numai noi, publicul tragem folos.

În Lugoș să fii și să nu cânți „Lugoșana“ cea săltăreață, — nu se poate. Publicul a rugat pe dirigent s'o cante și a cântat-o tot în modul lăudat de până acuma. Cine n'a auđit-o, nu șcie cum poate înveseli inima omului cântarea românului și n'are decât să vină. s'o audă, că nu se căeșce.

Nu din necavalierism trecut-am peste acompaniarea de pian, de care me prind acum de vorbă. „Andalusa“ și „Trovatore“ is făcute să se acompanieze de pian, că numai astfel își au efectul contemplet de fantasia autorilor, pentru care scop trebuie să ai pianistă desteră. Dirigentul a rugat pe cea mai sigură, pe dna dr. Dobrin și norocul lui că a primit. Ve spun ceva de după culise, dacă țineți secretul : Dna dr. Dobrin a primit notele abia înainte de concert și numai în două rënduri a acompaniat corul. Probă generală, din cause de punctualitate românească, nu s'a ținut și așă pe încrederea în sine s'a concertat. Ei ușor inse să ai încredere, când te acompaniază dna dr. Dobrin. S'a mai produs dniaei și altă dată ; de astă-dată ne-a frapat împregiurarea, că în „Trovatore“ tenoriști eră să

ia un ton reū și dna prin desteritatea-i de fostă dirigentă, a prevenit reul, bătend acordul de trebuință cu putere.

Un lucru tot îl încungiura, dar vėd că nu scap de el : adecă eū tixit și însuflețit fiind, publicul s'a resfirat și nu mi-am putut însemná decât circa 50—60 dintre onorațorii. Ca să nu supēr inse pe ceialalt 150—160, m'am socotit să nu vi-i spun nici pe cei însemnați. N'aș vrea să-mi aprind pae 'n cap, nici mie, nici prevenitoarei redacțiunii, din a cărei bunăvoință avui cinstea să ve plictizez cu atăta vorbă. Venitul brut a fost, pare-mi-se 350 fl. Spusei înainte de încheiere venitul cassei, că vreu să dispensez bătrânețele, dacă vor fi obosit, de a ne mai ascultă povestind câte ceva și despre joc, atât de plăcut tineretului.

Aū fost atătea coconițe jucătoare, care de care mai frumoșele și flăcăi voinici și veseli, și s'aruncaū și se 'nvertiaū de vedeai valuri, valuri de fericire plănând peste sufletele tinerele. Și se vaetai și astăđi pe la noi, că de ce nu se mai face concert, că nu s'au săturat de joc. Eū le daū dreptate, că mulți dintre tineri aū jucat foarte puțin, parte că nici nu-s iubitori de joc, că, veđi Doamne, tinerii își caută și alte distracții. Să șciți eū mai bine administră paralele, aș colectă un fond de la dvoastre, coconițelor, din care am plăti un „Tanzmeister“ pentru flăcăi, (dacă și dvoastre ați participă) de milă de cele ce nu joacă destul. Prin asta s'ar abate mulți tineri de la alte distracții mai costisitoare. Ei da ? Răspundeți !

C. LIUBA.

Ilustrațiile noastre.

Loubet, noul president al republicei franceze.
Evenimentele din Franța atrag totdeauna atențiunea lumii întregi. Astfel de eveniment a fost schimbarea ce s'a făcut în persoana presidentului republicei. Murind Felix Faure, la trei ăile s'a ales în locu-i Loubet, presidentul senatului. Întocmai ca acela, astfel și acesta se trage din popor și numai prin tării caracterului s'a urcat la înaltul post ce ocupă astăđi. El are o economie de model și mai bucuros petrece acolo decât în fluctuațiunile politice. N'a aspirat la scaunul presidențial și numai s'a supus dorinței obșteșci, când a primit. Are 61 de ani. Mumă-sa, când a auđit că fiul ei a fost ales președinte al republicei, s'a spariat și a ăis : „De acuma înainte tot mai puțin avem să-l vedem acasă la țară“.

Isus învie pe fiica lui Iair. Sfânta scriptură ne spune, că ședend Isus la masa lui Mateiū, veni la densus Iair, unul dintre mai-mari sinagogei, să-l roage, ca să-i vindece fiica care trăgea de moarte. — Isus pleacă numai decât, însoțit de învățăcei și o mulțime de popor, între cari eră și o femeie, care suferia de 12 ani în scurgerea de sânge, și în cale pentru cređința ei o vindecă. Întru acea sosesc servitori lui Iair cu vestea tristă, că fiica lui a murit, decī să nu-l ostenească pe Învățătorul. Isus inse s'a dus la casa lui Iair, unde găsi plâns și întristare mare ; aceasta vėdend Isus le-a ăis lor : „Ce ve întristați, că n'a murit fecioara, ci doarme“, pentru cari cuvinte mulți își bătură joc de densus șciind că a murit. Iară Isus scoțend poporul afară din casă, a luat cu sine pe Petru, Iacob și Ioan și pe muma reposatei, și apucându-o pe aceasta de mână a ăis „fecioară, ăic ție, scoală“ și s'a întors sufletul ei și a înviat îndată.

LITERATURĂ.

Sesiunea generală a Academiei Române se va deschide, conform statutelor, marți în 16/28 martie. Președintele dl P. Poni și secretarul general dl D. Sturdza au și invitat pe ziua aceea, la ora 1 p. m., pe toți membrii în localul Academiei pentru a lua parte la lucrările sesiunii. Noi, începând chiar cu numărul viitor, vom da și în anul acesta informațiuni esacte și amănunțite privitoare la actuala organizație a Academiei și la lucrările sesiunii generale ce are să se deschidă.

Societatea geografică română din București se va întruni în adunare generală la 6/18, 7/19 și 8/20 martie sub președinția regelui Carol. În aceste zile vor ține lecturi d-nii George I. Lahovari, Gr. G. Tocilescu, B. G. Assan, G. Ionescu-Gion, R. Novian, C. Bottea, C. Alimăneștan, dr. I. Stefanescu.

Un poet moldovean din veacul XVIII. Dl I. Tanoviceanu, membru corespondent al Academiei Române, a ținut în sesiunea generală din anul trecut o lectură cu titlul pus în capul acestor rânduri. Acum lucrarea aceea a apărut și în volum. Poetul moldovean din veacul XVIII s'a numit Matei Millo și a fost bunul artistului cu acelaș nume. A murit la 1796, în etate de 45 ani. A locuit la Spătăreșci, ținutul Sucevei; a făcut studiile în Rusia; a ramas după dânsul o bibliotecă, arsă în urmă de turci, s'a ocupat și cu matematicile, compunând o aritmetică la 1795. Din poeziile sale s'a conservat numai o mică parte, într'un caet. Cele mai multe sânt foarte slabe. Ca limba, se cunoașce influința grecească.

Tâlcu lui Iov sau expunere analitică a poemei cu acelaș nume, scrisă, pentru întâia-dată româneșce în versuri ritmitice de G. O. Garbea, profesor, a apărut de curând. Precum arată și titlul, autorul explică poema „Iov“ pe care a tradus-o în româneșce mai de mult. Poema cuprinde patru părți: I-a Ispita Satanei. (Prologul); II-a Dialogul lui Iov cu prietenii sei: Elifaz, Bildad și Sofar; III-a Elihu; IV-a și cea din urmă, Resplata lui Iov (Epilogul.) Drama aceasta, spune tălcuitorul în capitolul din urmă, este poema omului, care începând din lumea veche și până astăzi n'a încetat d'a stérni uimirea cititorului.

Memorii din 1848—1852. Dna Iudita Secula n. Truța, văduva regretatului fruntaș George Secula, a scris niște memorii din 1848—1852, pe care le va publica într'un mic volum intitulat „Din vremuri apuse“, care va apare în curând.

TEATRU.

Reprentația teatrală din Orăștie, pe care am anunțat-o în nr. trecut, a reușit bine. Primul punct din program, scrie „Revista Orăștiei“ a fost: „Prima rochie lungă“, monolog de Iosif Vulcan, predat de dșoara Alma Moldovan. La ivirea pe scenă a dșoarei Alma, publicul a isbucnit în lungi aplause. În acest monolog se arată bucuria unei fete tinere, căreia mamă-sa îi făcuse pentru prima-dată rochie lungă. Ce bucurie pe dânsa, când se uită în oglindă la bretonul ei, spunând că mama i l-a tăiat, dar ea nefiind mulțumită a mai retezat nișel. Apoi își face fel de fel de iluzii despre viitor, aducându-ș totodată aminte despre zilele din copilărie, în care eră silită să stee toată ziua cu cartea în mână. I se pare ca-și-cum ar vedé

pe cutare profesor sau profesoară, cum intră în clasă și cum își încrunță privirile asupra elevelor. Aci își schimbă vocea în a bătrânei directoare, aci în a unui bătrân sau tiner profesor și iarăș reveniă la vocea sa. Și pe toți aceștia, dșoara Alma i-a interpretat, cum nu se poate mai bine. Energia cu care a pășit pe scenă, și gesturile atât de legere ce le-a făcut, au convins pe fiecare, că are talent și aplicație spre această artă. Publicul, încântat de chipul cum a fost predat acest monolog, a răsplătit-o cu dese și lungi aplause. După o mică paușă a urmat al doilea punct: „Intocmai“, comedie franceză într'un act, tradusă de dna Zotti Hodoș. În aceasta au jucat cu mult succes dșoarele Lucreția Beleș, Veturia Corvin și d-nii Petru P. Barițiu, Ioan Margita și Atanasiu Demian. Meritul arangiamentului e al dnei Victoria dr. Erdélyi.

Reprentație teatrală în Bocșa-montană. Diletanții români din Bocșa-montană au arangiat duminică în 12 martie o reprentație teatrală în sala otelului „Corbul de aur“ jucând piesa teatrală „Păunașul codrilor“ feerie națională în 3 acte și 2 tablouri de H. Radulescu.

MUSICĂ.

Serată literară-musicală la Curtea din București. Duminică, 28 februarie, (12 martie) a fost la Curtea din București o serată literară și musicală dată pentru doamnele din societatea „Elisabeta“ pusă sub înaltul patronagiū al reginei. La orele 9, regele și regina, precum și principele României, au intrat în sala cea mare, unde se aflau persoanele invitate la această serată. Apoi distinsul conferențiar dl Ionescu-Gion a dezvoltat subiectul interesantei sale conferințe „Mila“, expunând cu multă căldură efectele binefacerei și mângăerea celor lipsiți prin ajutoarele ce respândeșce societatea „Elisabeta“. După terminarea conferinței s'a început concertul, conform cu programul întocmit, de bucăți din cea mai aleasă musică și executate cu mult succes de diferiți artiști și artiste. Între paușele concertului s'a servit o gustare persoanelor ce au avut onoarea a luă parte la această serată. La orele 12, terminându-se concertul, s'a făcut cerc, în care timp Majestățile Lor, precum și A. S. R. principele României au vorbit cu persoanele prezente, până la ora 1 după miezul nopții, când apoi s'au retras în apartamentele Lor.

Concertul „Reuniunii rom. de musică din Sibiu“ dat la 8 martie n. în sala de la „Musik-Verein“, a fost, scrie „Telegraful Român“, ca toate concertele dlui Dima, încoronat de un perfect succes. Sala a fost îndesuită de public ales, printre care și numeroși concetățeni sași și maghiari. Producțiunea la pian a dșoarelor Olivia Bardosy și Otilia Schell a trezit admirațiune pentru desteritate în pian a tinerelor dșoare; solistele: dșoara Delia Olariu și Irena Nemeș, în duetele lor, apoi soliștii din „Credo“: dșoara Tinca Simonescu, dl dr. I. Stroia și N. Todea, au dovedit, tot și toate că dl Dima dispune de excelente și bine disciplinate voci în corul dsale. Superbă a fost dna Dima, ca solistă în cele 2 cântece pentru alt. De trei ori a fost rechemată pe scenă și silită să repeteze „Cântecul păstorului“ de Dima. Atât doamnei cât și autorului „Cântecului“, s'au făcut furtunoase ovațiuni. Iar mai presus de toate măreț a fost sfârșitul concertului „Credo“ de Beethoven, executat splendid de cor și lăsând o puternică impresie.

Concert festiv în Sibiiu. Reuniunea română de muzică din Sibiiu a dat duminică în 12 martie n. cu prilejul instalării In. Pr. SSale părintelui mitropolit Ioan Mețianu un concert festiv cu concursul muziceii militare. Iată programa: 1. Ouvertura din opera „Wilhelm Tell“ de G. Rossini. 2. Solia primăverii (Frühlingsbotschaft), piesă de concert pentru cor mixt și orchestră, de N. W. Gade. 3. Doue cântece pentru alt din oratoriul „Elias“, de Mendelssohn-Bartholdy: a, Arioso; b, Arie. 4. Trei cântece vechi românești pentru cor mixt, de G. Dima: a, Scumpă dragă copilă; b, Așa mi-a fost ursita; c, Nu-î dreptate, nu-î. 5. Menuett, de Boccherini. 6. Credo, din missa C-dur, op. 86, pentru soli, cor mixt și orchestră, de L. van Beethoven. Precum aflăm în momentele din urmă, concertul a reușit esecelent; corul a fost mult aplaudat, deosebi a avut un succes mare „Credo“. A asistat lume foarte distinsă, în frunte cu mitropolitul care a stat acolo până 'n sfârșit. După concert s'a improvisat un dans vesel.

Concert popular în Arad. Corul economilor români din Perneava, suburbii al Aradului, a dat acolo duminică un concert în școala nouă din strada seceurei, compus din cântări și declamațiuni.

Piese musicale noue. Aū eșit de sub presă „Hora Primăverii“ și „Hora Secerișului“, doue bucăți de muzică scrise pentru pian și voce de cătră cunoscutul profesor de muzică dl M. Cohen-Linaru, care a compus de asemenea și cuvintele acestor doue bucăți.

BISERICĂ ȘI ȘCOALĂ.

Instalarea In. Pr. SSale arhiepiscopului și mitropolitului Ioan Mețianu s'a făcut duminică în 12 martie la Sibiiu în catedrală cu cea mai strălucită pompă. După ce s'a cetit rescriptul privitor la denuțire, comisarul mitropolitan, archimandritul și vicarul arhiepiscopesc dr. Ilarion Pușcariu a salutat în numele congresului pe nou-întăritul arhiepiscop și mitropolit, la care In. Pr. SSA a respuns prin o vorbire-program. Apoi a început serviciul dumnezeesc, la care a pontificat noul mitropolit, cu asistență strălucită; iar cântările responsalie le-a cântat corul dlui Dima. După aceea tot congresul și publicul a petrecut cu solenitate pe noul cap al bisericeii la reședința sa arhiepiscopescă. Aici s'a făcut apoi recepțiunea solemnă a deputațiunilor, în frunte cu congresul național bisericesc. La doue a urmat banchetul festiv, la care s'aū rostit toasturi oficioase. Sara corul dlui Dima a dat un concert.

Scrisoarea dlui Alexandru Mocsonyi. Ilustrul nostru fruntaș, dl Alexandru Mocsonyi, fiind încă tot reconvaescent, n'a putut merge la Sibiiu ca să asiste la instalarea noului mitropolit, ci îl salută prin o scrisoare publicată în „Telegraful Român“ în care arată gravitatea situațiunii în care se află astăzi biserica și accentuează că misiunea culturală a bisericeii este moralizarea popoarelor. Biserica noastră națională are să urmeze în misiunea sa culturală o țintă îndoită: moralizarea și conservarea națională a poporului român; înse aceasta misiune sublimă și grea numai în neștirbita ei organizare o poate îndeplini, aceasta conservare constituie spiritul bisericeii.

Coale cu icoane pentru școală și casă. Societatea pentru arta multiplicătoare din Viena a început în toamna trecută să publice „Coale cu icoane pentru școală și casă“. Titlul indică că întreprinderea e pusă

pe o basă largă, populară și vrea să dea la doue rădăcini puternice ale vieții noastre culturale un nutriment modest, dar mieșos. Coalele cu icoane sūnt menite să prindă bine în școală, oferind pentru intuițiune o mulțime de material ilustrat din toate domeniile științelor în formă sistematică și 'n compozițiune artistică, în casă — unde vor intră deadreptul său pe calea școlii — să formeze o strînsă legătură între interesurile celor tineri și celor bătrâni și să învioșeze în generațiunea adulților iarăș plăcerea de-a învăța, trecută adeseori în păraginire. Întreprinderea, precum se pune în serviciul culturii intelectuale, tot așă, în chip de jucărie și fără a se observa, vre să formeze terenul pentru o simțire și înțelegere sănătoasă și generală a artei, carî lipsesc în timpul nostru încă în multe locuri. Ministeriul i. r. pentru culte și instrucțiune a însărcinat o comisiune de oameni de specialitate să examineze liniamentele principale ale întregului, precum și să priveghieze singuritele stadii ale executării, având a nu pierde din vedere necontentit toate postulatele artistice și pedagogice. Învitării societății a urmat cu bucurie o întreagă ceată de artiști eminenți din toate părțile Monarchiei austro-ungare. Astfel primele coale ce primirăm sūnt foarte reușite.

C E E N O U.

Hymen. Dl dr. Vasile Pahone, avocat în Bistrița, la 6 martie n. ș-a serbat cununia cu dșoara Ana Maria Vertic, fiica dlui Gavril Vertic jude r. în pensiune în Bistrița. — Dl Vasile Mossora, inginer-mechanic din București, s'a fandanțat cu dșoara Eugenia Păcală, fiica parocului Păcala în Șulumberg. — Dl Ioan Moldovan jr și dșoara Elena Oprean, s'aū cununat în 5 martie la St. Miclăușul-mare.

Serată dansantă la Curtea din București. Joi la 26 februarie (9 martie) s'a dat la Curtea din București o serată dansantă, la care aū fost invitați membrii corpului diplomatic, ministrii, mai mulți senatori și deputați, înalți demnitari ai statului și persoane din societate, împreună cu doamnele și domnișoarele, în total peste 600 persoane. Regele și regina aū intrat în sala cea mare la orele 10, după care s'a început dansul. În tot timpul suveranii aū convorbit cu o mare parte din persoanele prezente; iar la orele 2 s'aū retras în apartamentele lor. Serata s'a terminat cu un frumos cotilion de peste 150 părechii, care a durat până la orele 2 și jumătate.

O descoperire senzațională. Cetim în „Timpul“: „Se anunță din Iași cumcă dl dr. Emil Pușcariu, profesor de histologie la facultatea de medicină din Iași și director al institutului antirabic, a descoperit agentul patogen al turbării. Această problemă a urmărit-o Pasteur timp de 20 de ani și a murit fără s'o fi putut rezolvă. Așteptăm mēnunțe mai precise asupra acestei șcirii“. (Dl dr. Babeș a declarat unui gazetar, că șcirea e prematură.)

În contra corsetului. Duminică sara a avut loc la Ateneul Român din București a doua admirabilă conferență populară a dlui dr. Gerota asupra corsetului. Eminentul dr. a arătat relele ce le face asupra corpului femeilor acest instrument de torturi, care nu aduce alte servicii decât să slujească bustul și să provoace o mulțime de boale asupra întregului organism. Figurile palide, obese, anemiile ce se observă la dșoare și la femeii, nu sūnt alt ceva decât triste rezultate ale corsetului. Înaintea unei asistențe foarte numeroase, dl

Gerota a expus o mulțime de tablouri și de figuri în gips, cari înfățișau devierile și ravagiile ce le fac corsetele. Conferențiarul, în aplause prelungite, sfârșește conferința sa, îndemnând pe femei să lapede corsetul și să adopteze un pieptar sau bretele, în cazul când le sînt grele fustele; iar pe bărbați să facă o ligă în contra corsetelor și să se ferească a ține în brațe manechine în loc de femei.

Monumentul lui Bolintineanu. Cetim în ȋiarele bucureștene, că în curînd vor începe lucrările pentru restaurarea monumentului poetului Bolintineanu în satul Bolintin, județul Ilfov. Sculptorul Stock a fost însărcinat cu facerea planurilor și a devisului.

Advocat nou. Dl dr. Eugen Bran, fost subjude, a deschis cancelăria advocațială în Teaca.

Au murit: *Nicolae Zsiga*, fiul mecenatului Nicolae Zsiga din Oradea-mare, în 2 martie, la Viena, unde a trăit de 25, ani, în etate de 79 ani, lăsându-și în doliu văduva n. Miatovică, precum și familiile Poynar și Diamandy; *Nicolae V. Perlea*, comerciant și fost primar al urbei Brăila, originar din Transilvania, la 22 februarie st. v., în etate de 62 ani.

DIN LUME.

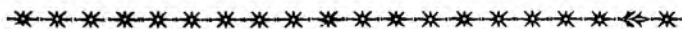
Membrii Academiei franceze. Iată numele și profesiunea tuturor membrilor nemuritori ai Academiei franceze. Oamenii politici, oratori: domni Emile Olivier, ducele de Audiffret-Pasquier, ducele de Broglie, contele de Mun și de Freycinet. Poeți: dñii Sully-Prudhomme, de Heredia; François Copée și de Bornier. Profesori: dñii Mezieres, Greard Savisse, Gaston Paris și Boissier. Istoric: dñii Sosel, Albert Vandel, Thureau-Dangin, contele de Haussonville, Melchior de Vogne, marchizul Costa de Beauregard, Hanotaux și Henry Houssaye. Autori dramatici: dñii Victorien Sardou, Pailleron, Legouvée, Ludovic Halevy și Lavedan. Romancieri: dñii Paul Bourget, Loti, Cherbuliez, Anatole France și Andre Theuriet. Critici: dñii Brunetiere și Jules Lemaitre. Diariști: dñii Eduard Herve și Jules Claretie. Un prelat: Cardinalul Perrand. Un savant: dl Ioseph Bertrand. Un avocat: dl Rousse. Un statuar: dl Vilhelm.

Femeia de lume. Un ȋiar parisian publică următoarea descriere a femeii de lume. Femeia de lume, e femeia elegantă, totdeauna îmbrăcată după cea din urmă modă, neavînd nici o profesiune, neocupându-se de gospodăria sa decât pentru a da ordine servitorilor, făcînd și primind visite o parte din ȋi, lăsînd să-ȋ crească micuții servitoarele și guvernantele, nepreublându-ȋ nici odată, culcându-se totdeauna după mieuul nopții, chiar dacă ar trebui să stea până atunci să cașce gura în singurătate, nesculându-se înainte de nouă ore dimineața. Pentru partea intelectuală, o „femeie de lume“ trebuie, înainte de orȋ ce, să posede secretul de a nu lăsă să i se citească simțimintele în figură. Mânia, veselia, tot ce e neobișnuit, poate să-ȋ turbure ființa ei, dar nu trebuie să lase să se știe asta. Primeșce pe cele mai înverșunate dușmance cu acelaș zîmbet grațios, care i-a servit și pentru cea mai bună prietenă; aude vorbindu-se înaintea ei cele mai mari minciuni, fără a arătă pentru orȋ-ce mirarea și indig-

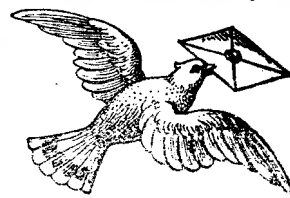
narea, cel mult o cută ironică pe buze sau ochii ceva mai deschiși. Convorbirea ei destul de neînsemnată în fond, e însuflețită și atinge toate subiectele de actualitate. Vorbeșce cu acelaș interes de criminalul judecat erȋ la Curtea de casație, de actrița cea mai bine făcută, de operetă, de cea din urmă croială de rochiȋ... Nici odată nu jigneșce vr'o prietenă, cel mult dacă o atinge ușor, dar așa de fin, că numai mai tîrziu ȋși poate da seamă...

Regina reginelor. La Paris e obiceiul ca, în fiecare an, să se serbătorească, în chip deosebit, Mi-carêm, (jumătatea postului Pașcelui). Cu această ocaziune se fac diferite care comemorative, cari străbat principalele strade, în mijlocul ovațiunilor mulțimei. Precupețele diferitelor piețe ale Parisului ȋși aleg câte o regină și din aceste regini se alege regina-reginelor. Aceste regini, încongruate de domnișoare de onoare, iaȋ loc în niște care frumoase împodobite și defilează dimpreună cu celelalte care comemorative. Anul acesta a fost aleasă ca regină a reginelor ȋșoara Charlotte Proisy, din piața Templului, o tinără fată de toată frumusețea și foarte virtuoașă. În acest an, serbarea Mi-carêm a avut loc joia trecută și n'a fost atît de animată ca în anii trecuți, din cauza timpului ploios. ȋșoara Proisy, care erȋ într'un car superb, erȋ îmbrăcată într'o rochie de mătase brodată cu aur și cu foarte multe perle. Mantia regală erȋ de catifea roșie brodată cu aur, care făcea pe regina reginelor să apară de o mie de orȋ mai frumoasă decât erȋ.

O casă de sticlă. O mare fabrică mecanică din America și-a construit o casă aproape exclusiv din oțel și sticlă, pentru ca să aibă cât mai multă lumină. Edificiul acesta are trei etagii, o lățime de 14 metri și o lungime de 34 metri. Păreții de sticlă sînt împărțiți în secțiuni; a doua secțiune serveșce de geam și poate fi deschis la trebuință. Sticla are o grosime de 3 metri. Stelpii pe cari se sprigină construcția aceasta, sînt de oțel. Într'un edificiu din apropiere se află cazanul cu aburi, pentru calorifer. Aerul cald trece prin tuburi. Vara se poate trimite aer rece prin aceste tuburi.

Poșta redacției.

Vedeni. Să lăsăm aste în cartoa-nele redacției, ca să nu micșorăm efectul celor de pân' acuma. Mai puține vorbe, stil mai simplu și mai clar, iaȋ ce ve recomandăm.

Dñii C-L. în Lugos. Ve mulțumim pentru raportul trimis; ve rugăm înse ca de alta-dată să nu-ȋ trimi-teți de odată și aiurea, căci publicul nostru cetitor e mic și nu putem să-ȋ dăm aceeaș informațiune din vorbă 'n vorbă de odată în mai multe publicațiuni.

Călin-darul săptămănei.

Duminica primă din post. Ev. dela Ioan, c. 1 gl. 8, a înv. 8.			
ȋiua sept.	Călin-darul vechiu	Călin-d. nou	Soarele.
Duminică	7 Păr. Vas. și Efre-m	19 Iosif	5 53 5 54
Luni	8 Păr Teofilact	20 Hubert	5 50 5 56
Mărti	9 S. 40 Muc. de Seb.	21 Benedict	5 48 5 58
Mercuri	10 Mart. Codrat	22 Octavian	5 46 5 59
Joi	11 Păr. Sofronie	23 Teodor	5 43 6 1
Vineri	12 Cuv. Teofan	24 Gavril	5 41 6 3
Sămbătă	13 Păr. Nichifor	25 (+) Bunav. s.	5 39 6 5

Proprietar, redactor răspundător și editor: **IOSIF VULCAN.** (STRADA ÁLDÁS NR. 296 b.)

TIPOGRAFIA IOSIF LÁNG IN ORADEA-MARE.